

СИФАТСИЗ МАХСУЛОТ ва НАРХ-НАВОНИ сунъий кўтаришга ҚАРШИМИЗ!

“Адолатчи” депутатлар ҳудудларда ўрганишлар олиб боришмоқда

Аҳоли фаровонлиги, саломатлиги ва харид қобилиятини сақлаш бевосита бозорлардаги маҳсулотлар сифати ҳамда нарх-навонинг барқарорлигига боғлиқ. Озиқ-овқат товарларининг хавфсиз ва санитария талабларига мувофиқ ишлаб чиқарилиши инсон организмни турли касалликлардан асраса, меъёрий нархлар оилалар бюджетининг дахлсизлигини таъминлайди. Шу боис, сифат назорати ва мақбул нарх шаклланиши ҳар қандай жамиятда муҳим ижтимоий-иқтисодий омил ҳисобланади.

Сарвар ЭРГАШЕВ,
“Адолат” СДП
Марказий аппарати
бошқарма бошлиғи

Юқоридагилардан келиб чиқиб, “Адолат” СДП Сайловолди дастурида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда нархларни сунъий кўтаришга қаратилган хатти-ҳаракатлар устидан назорат қилувчи идоралар масъулиятини ошириш ва жамоатчилик назоратини кучайтириш устувор вазифа этиб белгиланган. Ушбу дастурий мақсадлар ижросини таъминлаш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадида партиянинг маҳаллий Кенгашлардаги депутатлари томонидан жойларда тизимли ўрганишлар ўтказилмоқда.

Ўрганишларда масъул ташкилотлар билан ҳамкорликда савдо ва ишлаб чиқариш корхоналари фаолияти таҳлил қилиниб, аниқланган камчиликларни барҳаф этиш юзасидан тегишли чоралар кўришмоқда. Жумладан, депутатлар томонидан ўрганиш натижалари асосида Амударё, Нукус, Гурлан, Қўшқўпир, Тупроққалъа, Ҳазорасп, Хива, Хонқа, Шовот, Янгибозор, Когон, Ромитан, Қорувлбозор, Пешку, Андижон, Асака, Избоскан, Норин, Боёвут туманлари ҳамда Урганч ва Когон шаҳарлари халқ депутатлари Кенгашларининг доимий комиссиялари муҳокамасига 21 та масала киритилди.

Шунингдек, Гурлан, Тупроққалъа, Шовот, Вобкент, Қорувлбозор, Андижон туманлари ва Когон шаҳри кенгашлари сессиялари кун тартибига 7 та масала олиб чиқилди. Партиянинг бошқа туман ва шаҳар кенгашларидаги депутатлик гуруҳлари томонидан ҳам мазкур йўналишда маҳаллий ижро органи раҳбарларининг ҳисоботларини эшитиш бўйича ишлар изчил давом эттирилмоқда.

Умуман, ички бозорда соғлом рақобат муҳитини шакллантириш ва истеъмол маданиятини юксалтириш учун маҳсулотни нафақат сифатли ишлаб чиқариш, балки уни хавфсиз етказиб бериш ва сақлаш ҳам муҳим. Маҳсулотларни белгиланган ҳарорат ва намлик шароитларида сақлаш уларнинг озуқавий қийматини сақлайди. Айниқса, тез бузилувчи озиқ-овқат товарлари нотўғри сақланганда инсон саломатлигига жиддий хавф туғдирувчи бактериялар кўпайишига йўл қўймаслик соҳа вакилларининг бош вазифаси бўлиши шарт.

Гўшт, сут, балик, мева ва сабзавот маҳсулотларини ташишда совуткичли контейнерлар ва махсус транспортлардан фойдаланиш етказиб беришдаги иқтисодий йўқотишлар ва юқумли касалликлар тарқалишининг олдини олади. Корхоналарда иш жойларининг озодлиги, ускуналарнинг дезинфекция қилиниши эса маҳаллий маҳсулотларимизнинг ички ва ташқи бозордаги рақобатбардошлигини ҳамда корхоналарнинг экспорт салоҳиятини оширади.

Тажрибадан маълумки, байрам арафаларида аҳоли томонидан кундалик эҳтиёж товарларига бўлган талабнинг кескин ортишидан фойдаланиб, нархларни асоссиз ошириш ёки маҳсулотларни атайлаб тақчиллаштириш ҳолатлари кузатилади. Бундай салбий ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида мутасадди ташкилотлар томонидан бозорлар ва йирик савдо мажмуаларида доимий мониторинг тизимини йўлга қўйиш зарур. Тадбиркорлик субъектлари нарх шакллантиришда иқтисодий асосланган ёндашувга ва ҳалол рақобат тамойилларига амал қилишлари лозим.

Ўз навбатида, фуқаролар ҳам истеъмолчи сифатида ўз ҳуқуқларини библишлари ва қонунбузилиш ҳолатларига дуч келганда ваколатли органларга мурожаат қилиш орқали ижтимоий барқарорлиқни таъминлашга ҳисса қўшишлари мақсадга мувофиқдир.

Унутмайликки, сифатсиз маҳсулот айланишига қарши курашиш ва нарх-навонинг барқарорлигини таъминлашга нафақат давлат идоралари, балки жамоатчилик ва вакиллик органлари биргаликда ҳаракат қилса, мавжуд ҳолатни барқарор сақлаш имконияти ошади. Партиянинг депутатлари ҳам айнан тизимли депутатлик назорати орқали соҳадаги қонунчилик ижросини таъминлаш ва бозорларда шаффофликни қарор топтириш ниятида. Зеро, бозорда шаффофлик ва қонунийликни таъминлаш, халқ манфаатларини ҳимоя қилиш – барқарор иқтисодий тарққиёт ва аҳоли фаровонлигининг муҳим гаровидир.

ҚОНУННИНГ КАДРИ ТУШМАСИН

Ўзбекистонда қонунлар, стратегиялар ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ишлаб чиқиши жараёнида турли коллизиялар, ҳуқуқий бўшлиқлар ва эҳтимолий ихтилофларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилади. Шу нуқтаи назардан қараганда, мамлакатимиз қонунчилиги юридик техника ва ҳуқуқий расмийлаштириш жиҳатидан такомиллашган тизимга эга. Қонунлар, аввало, жамият эҳтиёжларидан келиб чиқиб яратилади. Яъни муайян ижтимоий муносабатлар барқарор тус олгач, улар ҳуқуқий тартибга солиниши зарурати туғилади ва бу жараён қонунларда ўз аксини топади.

Саидакмал МАМАСОЛИЕВ,
Тошкент давлат юридик университети
талабаси, “Юксалиш” ҳаракати аъзоси

Бироқ бу ерда яна бир муҳим савол туғилади: қонунларни қабул қилишнинг ўзи қифоями? Энг муҳими, улар амалда қай даражада ишляпти?

Бугунги кунда Ўзбекистон қонунчилиги миллий базасида минглаб норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мавжуд. Жумладан, 1550 дан ортиқ қонунлар, 10 117 та Олий Мажлис ҳужжатлари, 5501 та Президент ҳужжатлари, 11 380 та Ҳукумат ҳужжатлари ҳамда 9038 та вазирликлар, давлат идоралари ва кўмиталарининг ҳужжатлари амал қилади. Эътибор берсак, рақамлар мингликлардан ошади. Бу эса мамлакатимизда ҳуқуқий тартибга солишнинг қамрови жуда кенг эканини кўрсатади. Аммо муаммо қонунларни қабул қилишда эмас, балки уларнинг ҳаётга татбиқ этилишида намоён бўлади.

Аслида ҳам қонуннинг қабул қилиниши унинг муваффақиятли ишляши автоматик тарзда таъминламайди. Ҳуқуқ назариясида қонуннинг самарадорлиги унинг қабул қилиниши билан эмас, балки ижтимоий муносабатларга қай даражада таъсир кўрсата олиши билан баҳоланади.

Аввало, айрим ҳолларда қонун-

ларни амалга ошириш механизмлари етарли даражада ишлаб чиқилмаган бўлади. Қонун қабул қилинади, аммо унинг ижросини таъминловчи қонун-ости ҳужжатлар ёки аниқ тартиб-таомиллар ўз вақтида шакллантирилмайди. Натижада ҳуқуқий норма мавжуд бўлса-да, уни амалиётга татбиқ этиш қийинлашади.

Иккинчидан, ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий онг даражаси ҳам муҳим аҳамиятга эга. Фуқаролар ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини етарли даражада билмаган шароитда ҳатто энг мукамал қонун ҳам қутилган натижани бермаслиги мумкин.

Учинчидан, қонун ижроси устидан назоратнинг етарли эмаслиги ҳам самарадорликка салбий таъсир кўрсатади. Агар давлат органлари ва мансабдор шахслар томонидан қонун талабларига тўлиқ риоя этилмаса, ҳуқуқий нормаларнинг таъсири пасаяди.

Шунингдек, баъзи ҳолатларда қонунлар жамиятда ҳали тўлиқ шаклланиб улгурмаган ижтимоий муносабатларни тартибга солишга ҳаракат қилади. Бу эса ҳуқуқий нормалар билан реал ҳаёт ўртасида муайян тафовут пайдо бўлишига олиб келади. Демак, қонуннинг самарадорлиги унинг сони ёки матнининг мукамаллиги билан эмас, балки ижро механизми, ҳуқуқий маданият, назорат тизими ва жамият эҳтиёжлари билан уйғунлиги орқали белгиланади.

Қонунчилигимиз пухта бўлгани билан ижро интизоми ва ҳуқуқий маданият етарли даражада эмас. Илгари бошланғич синфларда “Конституция алифбоси” дarsi ўтилар эди. Бугунга келиб бу фан ўқув дастуридан чиқариб ташланган. Натижада ўқувчи фуқаро кимлиги, қонуннинг моҳияти ва жамиятдаги аҳамияти ҳақида тизимли билимини фақат 8-синфдан бошлаб олади. Бу эса ачинарли ҳолатдир. 9-синфни тугатган кўплаб ёшлар коллеж ёки касб-хунар йўналишларида таҳсил олиб, меҳнат фаолиятини бошлайди. Бироқ уларнинг аксарияти ҳуқуқ ва мажбуриятларини

Илгари бошланғич синфларда “Конституция алифбоси” дarsi ўтилар эди. Бугунга келиб бу фан ўқув дастуридан чиқариб ташланган. Натижада ўқувчи фуқаро кимлиги, қонуннинг моҳияти ва жамиятдаги аҳамияти ҳақида тизимли билимини фақат 8-синфдан бошлаб олади. Бу эса ачинарли ҳолатдир. 9-синфни тугатган кўплаб ёшлар коллеж ёки касб-хунар йўналишларида таҳсил олиб, меҳнат фаолиятини бошлайди. Бироқ уларнинг аксарияти ҳуқуқ ва мажбуриятларини чуқур англаб улгурмайди.

чуқур англаб улгурмайди. Оқибатда инсон қонунни фақат ҳуқуқни бузишганда ёки ўзи қонунбузарликка йўл қўйганда эслайди.

Ўзбекистонда ҳуқуқий база етарли шаклланган бўлса-да, ижро интизоми, ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бугунги куннинг энг долзарб вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда. Зеро, ҳуқуқий давлатни фақат яхши қонунлар эмас, балки қонунга ҳурмат билан қарайдиган, ўз ҳуқуқ ва бурчларини англайдиган фуқаролар барпо этади.

Шу боис, янги қонунлар қабул қилишдан кўра, мавжуд қонунларнинг самарали ишляши ва жамиятда қонунга иттифоқдорлик маданиятини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор қаратиш зарур. Чунки тараққиётнинг ҳақиқий мезони қонунларнинг сони эмас, балки уларнинг ҳаётдаги амалий таъсири ва устуворлигидир. Зеро, қонун устувор бўлган жамиятдагина адолат, барқарорлик ва тараққиёт таъминланади.

ЎҚУВЧИЛАР ХАВФСИЗЛИГИ ТАЪМИНЛАНДИ

Ёш авлоднинг ҳаёти ва саломатлигини асраш, улар учун хавфсиз таълим муҳитини яратиш бугунги кунда энг муҳим вазифалардан биридир. Айниқса, умумтаълим муассасалари атрофида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, болаларнинг мактабга келиб-кейтишида юзага келиши мумкин бўлган хавф-хатарларнинг олдини олиш доимий эътиборни талаб этади.

Чилонзор туманидаги “Ал-Жабр” хусусий мактаби ўқув ишлари бўйича масъул ходими Г.Нормўминова томонидан мактаб ўқувчиларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш юзасидан қилган муносабатидан кўра депутат томонидан атрофдаги ўрганиш ва қисқа муддат ичида амалий ечим топди.

Халқ депутатлари Чилонзор туман Кенгаши депутати Алишер Хусановнинг бевосита ташаббуси, масъул ташкилотлар билан олиб борган тизимли ишлари ва қатъий саъй-ҳаракатлари натижасида мазкур таълим муассасаси олдида замонавий талабларга жавоб берадиган пиёдалар ўтиш йўлаги(зебра) чизилди ҳамда ҳайдовчилар ва

пиёдалар учун зарур бўлган йўл ҳаракати белгиларини ўрнатиш ишлари амалга оширилди. Мазкур ташаббус, аввало, мактаб ўқувчиларининг хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ҳамда ота-оналар ва педагоглар учун янада хотиржам муҳит яратишга хизмат қилади. Эндиликда ўқувчилар мактабга қатнаш жараёнида йўлни белгиланган тартибда ва хавфсиз тарзда кесиб ўтиш имкониятига эга бўлдилар.

Депутат томонидан сайловчилар мурожаатларига тезкор муносабат билдирилаётгани, фуқароларни ўйлантираётган долзарб масалалар юзасидан амалий чоралар

қўрилаётгани халқ билан очик ва самарали мулоқотнинг ёрқин намунасидир. Айниқса, болалар хавфсизлиги билан боғлиқ масалаларнинг устувор йўналиш сифатида эътиборга олинаётгани депутатлик фаолиятининг ижтимоий масъулиятини яна бир бор намоён этмоқда.

Келажагимиз эгалари бўлган фарзандларимизнинг хавфсизлиги йўлида амалга оширилаётган ҳар бир эзгу иш жамиятимиз раънаки, ота-оналар ишончи ва ёш авлоднинг порлоқ келажаги учун хизмат қилади. Бу каби амалий ташаббуслар аҳолининг мурожаатларига бефарқ бўлмаслик, ҳудудларда мавжуд муаммоларни ўз вақтида барҳаф этиш ҳамда инсон манфаатларини таъминлаш борасидаги ислохотларнинг амалдаги ифодасидир.

Ёшлар хавфсизлиги – жамият келажаги гаровидир. Ана шундай эзгу мақсад йўлида амалга оширилаётган ҳар бир хайрли иш, эртанги кунимизнинг янада порлоқ бўлишига муносиб ҳисса қўшади.